

Iran po zniesieniu większości sankcji handlowych i finansowych staje się jednym z najważniejszych rynków w regionie Bliskiego Wschodu.

Wśród potencjalnych obszarów współpracy wskazuje sektor wydobywczy, w tym paliwowy, branże motoryzacyjną, kolejową, budowlaną, przemysł stoczniowy, górnictwo oraz maszyny i urządzenia dla rolnictwa.

Ekspansja zagraniczna polskich firm w jest jednym z filarów Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, który w połowie lutego przedstawił wicepremier Morawiecki.

Potencjalne dziedziny współpracy:

Wymiana handlowa Polski z Iranem kształtuje się poniżej poziomu odpowiadającego potencjałowi obu państw. Jest to spowodowane zarówno niekorzystnym klimatem związanego z sankcjami jak i trudnościami w dziedzinie przekazów pieniężnych.

Branżą o szczególnie dużym potencjale wzrostu wymiany handlowej jest **sektor rolno spożywczy**. Iran jest znaczącym importerem Żywności. Jest to branża w której istnieje niskie prawdopodobieństwo nałożenia sankcji, a jednocześnie cieszy się szczególnym zainteresowaniem ze strony irańskich przedsiębiorców. Eksport towarów tej kategorii do Iranu wzrósł ponad trzykrotnie w porównaniu z rokiem 2011. Polska zabiegała i cały czas prowadzi rozmowy dla zapewnienia traktatowego wsparcia polskiego eksportu rolno-spożywczego.

Obok eksportu produktów spożywczych istnieje rynek na dostawy **maszyn oraz technologii** do produkcji i przetwórstwa rolnego.

Sektor wydobywczy, w tym paliwowy to kolejna branża dla przyszłej współpracy. Wymagać on będzie znacznych inwestycji – te są sygnalizowane przez rząd irański. Dotyczyć ona może dostaw maszyn i urządzeń górniczych jak i zaangażowanie w wykonawstwo nowych projektów oraz modernizację istniejących.

Eksploracja złóż surowców mineralnych (m.in. węgiel, chrom, miedź, boksyty, rudy Żelaza, ołów, cynk) również może stanowić przedmiot przyszłych obiecujących polsko-irańskich projektów handlowych i inwestycyjnych. Iran posiada złoża kopalni szacowane na 57 mld ton (64 minerały), z których wydobywa mniej, niż 0,5 % rocznie. Panuje powszechna opinia, że irański sektor wydobywczy jest nie-doinwestowany, a kopalnie pracują na starym i wysłużonym sprzęcie.

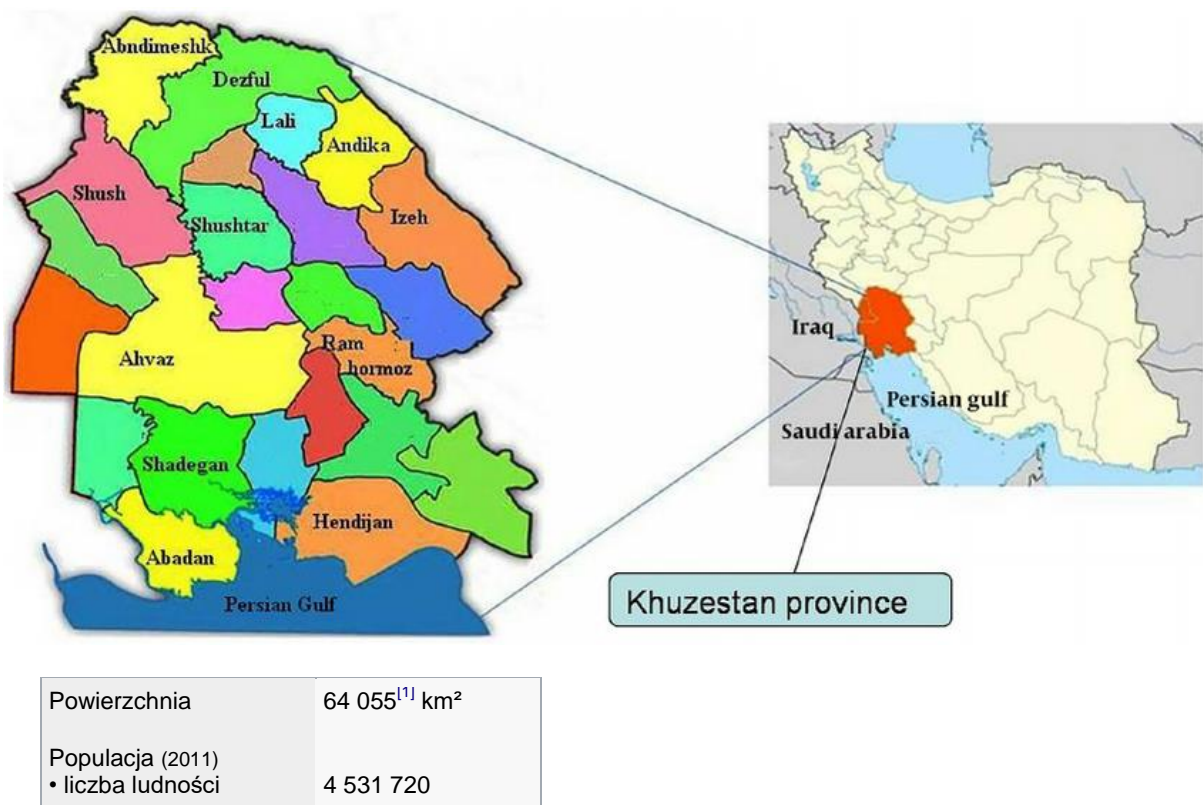
Infrastruktura drogowa i kolejowa – w tej branży projektowane są znaczące inwestycje. Strategiczne położenie w regionie Bliskiego Wschodu daje możliwości uruchomienia połączeń kolejowych z krajami Azji Centralnej. Przedmiotem zainteresowania Iranu będzie sprzęt, maszyny i urządzenia (lokomotywy, wagony i elementy infrastruktury kolejowej oraz części samochodowe) oraz uczestnictwo w ramach realizacji kompletnych obiektów.

Modernizacja sektora elektrociepłowniczego - dostawy maszyn i urządzeń oraz transfer technologii do Iranu - oraz sektora budowlanego (m.in. transfer technologii budowlanych odpornych na wstrząsy sejsmiczne przy jednoczesnym uwzględnieniu zwiększonej energooszczędności).

Do innych branż „potencjalnie” perspektywicznych zaliczyć można:

- przemysł kosmetyczny, farmaceutyczny;
- technologie związane z efektywnością energetyczną,
- chemia budowlana
- sektor meblarski i wyposażenia wnętrz,
- sprzęt i aparatura medyczna (w tym sprzęt ratownictwa medycznego),
- materiały budowlane i dekoracyjne;
- odzież,
- sprzęt RTV, AGD.

Chuzestan (per. خوزستان استان) – ostan w południowo-zachodnim Iranie nad Zatoką Perską. Stolicą jest Ahwaz (jedna z 31 prowincji Iranu). Stan zamieszkały głównie przez rdzennych arabów z dążeniami separatystycznymi na tym tle. W ostatnich kilku latach dochodziło do zamachów terrorystycznych.

Chuzestan ma ogromny potencjał dla rozwoju rolnictwa, który jest niemal nieosiągalnym w innych prowincjach kraju. Duże i trwałe rzeki płyną w całym obszarze zapewniając obfitość wody oraz przyczyniając się do urodzajności gleby. Mamy tutaj różnorodność produktów rolnych, takich jak pszenica, jęczmień, ryż, nasiona oleiste, eukaliptus, zioła lecznicze; istnieje wiele farm palmowych i

cytrusowych, posiadających wzgorza odpowiednie do uprawy oliwek i oczywiście trzciny cukrowej (*khuz*), od której stan wzięła swoją nazwę

(Khuzestan). W 2005 roku na 51.000 hektarach ziemi była uprawiana trzcina cukrowa, z której wyprodukowano 350.000 ton cukru.

Chuzestan jest głównym regionem wydobywania ropy naftowej w Iranie (gł. ośr. wydobywania: Aga Dżari, Gacz Saran, Masdżed-e Solejman, Naft-e Safid, Pazanan), i jako taki jest jedną z najbogatszych prowincji w Iranie (zajmuje 3 miejsce wśród prowincji pod względem PKB). Przy pełnej produkcji, pola naftowe Chuzestanu wydobyły więcej niż trzy czwarte całkowitej produkcji gazu ziemnego z Iranu. W Chuzestanie znajduje się jedna z sześciu stref wolnego handlu: Arvand Free Trade Zone (174 km²), oraz Petrochemiczna Specjalna Strefa Ekonomiczna w Mahshahr. Na terenie prowincji znajduje się Yadavaran Field, które jest jednym z głównych pól naftowych w kraju. Przedsiębiorstwa Chuzestanu produkują papier, cement, produkty petrochemiczne, żywność przetworzoną i lekkie produkty inżynierskie.

Ahwaz — miasto w południowo-zachodnim Iranie, port nad rzeką Karun, ośrodek administracyjny ostanu Chuzestan.

Według spisu z 2011 miejscowość liczy 1 112 021 mieszkańców;

Ośrodek wydobywania ropy naftowej, prowadzą doń rurociągi z podnóża gór Zagros. Znajduje się tu walcownia żelaza, zakłady przemysłu spożywczego, włókienniczego oraz uniwersytet założony w 1955 (Shahid Chamran University of Ahvaz).

Ciekawostki:

1. *W lipcu 1942 w Ahwazie utworzono obóz dla uchodźców polskich z ZSRR. Miał charakter tranzytowy, służył za tymczasowe miejsce pobytu dla osób, które docelowo miały znaleźć się w innym kraju. Ulokowany był w dawnych koszarach; cechował go niesprzyjający (gorący) klimat. Do 5 maja 1943 w obozie działało Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie Skłodowskiej, wcześniej, do 12 marca 1943, działające z obozie w Teheranie.*
2. *PGNiG finalizuje rozmowy o projekcie wydobywczym na złożu wydobywczym w prowincji Chuzestan*

Opracowanie własne na podstawie: Wikipedia, Encyklopedia Britannica, 2016 r.